
P O V Z E T E K

V uredniškem uvodniku se *Boris Vezjak* ukvarja z globalno trenutno najbolj vročim vprašanjem: Od kod in zakaj proticepilstvo, ta »kolosalen družbeni, ekonomski in politični izziv«, ki je »v dobršni meri zablokiral prizadevanja znanosti, poglobil zdravstveno krizo in pobelil lase številnim vladam po svetu, končno pa tudi med najboljše prijatelje, znance in družinske člane vnesel razdor«. Ob skušnjavi, da bi pritegnili interpretacijam, da gre za obliko nove iracionalnosti, Vezjak predvsem opozori, da gre za znamenje do konca priganega liberalističnega pogleda na svet, kjer družba neskončno verjame v individualizem. »Kjer kritična masa ljudi ne sledi elementarnim postulatam in pravilom razumnega, skupnost zelo hitro ne more več funkcionirati,« zapiše Vezjak in sklene, da v s takšno ideologijo pregnetem svetu virusa covid-19 nikoli ne bo mogoče premagati.

Sociologinja *Renata Šribar* se je pogovarjala z nekdanjim dramaturgom, scenaristom in piscem promocijskih besedil *Gorazdom Perkom* in ga predstavlja kot simptom delovanja slovenskih kulturnih politik. Perko je sestopil iz nevarnega toka delovnih zadolžitev samostojnega kulturnega ustvarjalca in se našel v ekološkem kmetovanju in sonaravni upcycling gradnji.

Urednik za družboslovje *Ciril Oberstar* je pripravil tematski sklop z naslovom *Kapitalizem in šport*. Danes je vrhunski šport popolnoma zraščten s kapitalizmom. Zadnja športna drama, pri kateri je prišlo do spora med UEFO in lastniki ducata klubov, ki so želeli ustanoviti svojo superligo, je razkrila, da njeni glavni junaki niso športniki, ampak športni menedžerji. »Zato nas je v tokratnem tematskem sklopu zanimalo, na kak način je šport, kakor ga poznamo danes, po svojem bistvu kapitalistični pojav in kako se je izoblikoval kapitalistični značaj športne prakse,« je za-

pisal urednik v uvodu. Filozof *Lev Kreft* v svojem članku poudari, da se je med pandemijo na eni strani iz družbe v izčiščeni obliki izluščil šport kot industrijska panoga, utemeljena na televizijskem prenosu in velikih finančnih vložkih, na drugi pa šport kot rekreacijska in prostočasna dejavnost. Prvo so ukrepi vlad regulativno, organizacijsko in finančno izdatno podprli, saj so oblasti hitro ugotovile, da prenosi športnih tekem služijo kot »spektakularno premeščanje in sproščanje razburjenja in napetosti, in posledično pomiritev tistih prizadetosti in napetosti, ki se kopičijo v karantenah in izolacijah«. Na drugi strani je rekreativni šport pogosto ostal v senci velikega športnega biznisa, neprivačen za državne tokove javnega denarja, namenjenega premagovanju zdravstvene in gospodarske krize. Športni teoretik *Jernej Pisk* se v svojem članku ukvarja s komercializacijo športa: »S procesom poblagovljenja in komercializacije se je šport bistveno spremenil. Športni klubi postajajo podjetja, ki morajo prinašati dobiček, ta pa je odvisen predvsem od spektakla in zabave, ki jo lahko določen šport ponudi gledalcem na trgu. Ob nekaterih pozitivnih posledicah komercializacije športa, kot je možnost športnikov, da (pre)živijo od svojega dela v športu, je ta prinesla tudi več težav. Te se odražajo v zanemarjanju notranjih vrednot športa pa tudi v popredmetenju športnikov, s katerimi trgujejo lastniki klubov. Proces komercializacije, ki je v športu potekal skoraj eno stoletje, pa je mogoče danes opazovati tudi v novonastalih e-športih (tekmovalnem igranju računalniških iger), le da tu poteka mnogo hitreje.« Tematski sklop zaokrožajo izbrani odlomki iz knjige športnega kritika *Marca Perelmana Barbarski šport*.

Odgovorna urednica *Emica Antončič* je svojo rubriko *Jezikovni kot* uglasila s športno temo in jo nasloвила *Navdušeni nad kóšarko ali košárko?* V njej se sprašuje, kaj pomeni in od kod se je vzela ta pogosto slišana naglasna dvojnica.

V *Kulturni diagnozi* so naši sodelavci ocenili filma *Petrov's Flu* (*Marko Sojiljkovič*) in *Titan* (*Veronika Zakonjšek*), knjigi Petra Stankovića *Zgodovina slovenskega celovečernega igranega filma 2* in Laure Mulvey *Afterimages* (o obeh piše *Matic Majcen*), roman finske pisateljice Selje Ahave *Preden moj mož izgine* (*Veronika Šoster*) in knjigo Radeta Pantića *Umetnost skozi teorijo: Historičnomaterialistične analize* (*Kaja Kraner*). Slednja ocenjuje tudi razstavo *Spoznanje! Upor! Reakcija! Performans in politika v devetdesetih letih v jugoslovanskem kontekstu* v Muzeju sodobnih umetnosti. Številka se končuje z glasbenim ocenami: *Igor*

Bašin piše o albumu britanske skupine Black Country, New Road z naslovom *For The First Time*, Katarina Juvančič o kantavtorskem albumu *Where the Spirit Rests* Chrisa Eckmana, Žiga Pucelj pa o plošči Gašperja Letonje *Ivy*.